

Καλλιτεχνική πρωτοπορία και γυναίκες

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Οι γυναίκες δημιουργοί στα χρόνια της ρωσικής πρωτοπορίας ήταν τόσες όσοι και οι άντρες συνάδελφοί τους, γεγονός που δεν παρατηρείται αντίστοιχα στις ευρωπαϊκές πρωτοπορίες. Όλα τα κινήματα της ρωσικής πρωτοπορίας από τον κυβοφουτουρισμό ως τον κονστρουκτιβισμό εκπροσωπούνταν στην πρώτη γραμμή από γυναίκες δημιουργούς που συνέβαλαν στην διαμόρφωση μιας νέας αισθητικής που άλλαξε τον κόσμο.

Η δυναμική παρουσία της γυναίκας στη Ρωσία σε όλους τους τομείς της τέχνης και της επιστήμης κατά τις δεκαετίες 1910-30 αποδεικνύει ότι, εκτός από τις καλλιτεχνικές πρωτοπορίες, υπήρχε και μια πρωτοπορία στον χώρο των διεκδικήσεων για την κοινωνική ισότητα.

Η Γιελένα Γκουρό άνοιξε τον δρόμο για την “οργανική κατεύθυνση στην τέχνη”. Αντιμετώπισε από πολύ νωρίς συνθετικά τις τέχνες, ήταν ποιήτρια και ζωγράφος,

εφάρμοσε την “συναισθησία” και μετά τον πρόωρο θάνατό της το 1913, ο σύζυγός της, Μιχαήλ Ματιούσιν δανείστηκε από το έργο της τεχνικές για μια υπερβατική αναπαράσταση της φύσης που βασίζεται στην απόδοση των οργανικών στοιχείων, των χρωμάτων και των ήχων και δημιούργησε την Σχολή Οργανικής Παιδείας ως παράρτημα του Κρατικού Ινστιτούτου Καλλιτεχνικής Παιδείας στο Λένινγκραντ. Μαθητές του ήταν τα αδέλφια Μπορίς, Γιούρι, Ξένια και Μαρία Έντερ. Η Νατάλια Γκοντσαρόβα ήταν σπουδαία ζωγράφος με μεγάλη συνεισφορά στην δημιουργία ενός νέου εικαστικού αλφαβήτου για τον μοντερνισμό που βασίζεται στην αφομοίωση στοιχείων από την λαϊκή παράδοση, τις θρησκευτικές εικόνες και την παιδική ζωγραφική.

Η Όλγα Ρόζανοβα υπήρξε πρωτοπόρος στην χρήση του κολλάζ και ήταν από τους πρώτους καλλιτέχνες που εφάρμοσε και χειρίστηκε με πολύ ιδιαίτερες τεχνικές την μη-αντικειμενική ζωγραφική. Η Λιουμπόβ Ποπόβα μαζί με τις φίλες της Ναντιέζντα Ουνταλτσόβα και την Βέρα Πέστελ ανέπτυξε τον “κυβοφουτουρισμό” συνδέοντας τα δύο ευρωπαϊκά κινήματα (τον κυβισμό και τον φουτουρισμό) σε ένα το οποίο απέκτησε δικά του εγγενή χαρακτηριστικά. Η Ποπόβα πέρασε από όλα τα κινήματα της πρωτοπορίας. Μας άφησε εξαιρετικά δείγματα γραφιστικού σχεδιασμού και σχεδιασμού σκηνικών και κοστουμιών. Πέθανε πρόωρα το 1924, πάνω στην άνθηση του κονστρουκτιβιστικού κινήματος του υπήρξε πολύ δραστήριο μέλος στα τελευταία χρόνια της ζωής της. Αξιοσημείωτα είναι και τα σχέδια για σκηνικά και κοστούμια θεατρικών παραστάσεων της Αλεξάντρας Έξτερ. Η Βαρβάρα Μπουμπόβα εγκαταστάθηκε το 1921 στην Ιαπωνία όπου δίδαξε επί 36 χρόνια στο Πανεπιστήμιο του Τόκυο και εφάρμοσε πρωτοποριακές τεχνικές λιθογραφικών αναπαραγωγών.

Η Γιεβγκένια Μαγκαρίλ και η Αντονίνα Σοφρόνοβα ανέπτυξαν μια προσωπική εικαστική γλώσσα μέσα από την αφομοίωση σουπρεματιστικών και κονστρουκτιβιστικών τεχνικών. Η Βαρβάρα Στεπάνοβα και η Βαλεντίνα Κουλάγκινα εργάστηκαν μαζί με τους σύζυγους τους Αλεξάντρ Ρότσενκο και Γκούσταβ Κλούτσινς στη δημιουργία κολάζ, φωτομοντάζ και λιθογραφικών αναπαραγωγών εξελίσσοντάς σημαντικά την τέχνη του γραφιστικού σχεδιασμού.

Με θέμα «Γυναίκες δημιουργοί στα χρόνια της ρωσικής πρωτοπορίας (1910-1930)» στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, φιλοξενείται από τις 6.03 έως τις 25.05, έκθεση ενταγμένη στον κύκλο εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Δήμος Θεσσαλονίκης υπό το γενικότερο τίτλο «Πολιτισμός είναι η θέση της γυναίκας στην κοινωνία», στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας.